

Az Érdekegyeztető Tanácsban részt vevő hat szakszervezeti tömörülés július 8-ára demonstrációt hirdetett a Fehér Háznak becézett Képviselői Irodaház előtti szűk térre. A bejelentéssel kapcsolatban a MIÉP Elnöksége állásfoglalást bocsátott ki, amelyben mint látható, igen finoman fogalmazza meg fenntartásait, de ugyanakkor határozottan vázolja fel a szükséges teendőket. Végül is egy eltervezett megmozdulással kapcsolatban nehéz mást tenni. Kívánjuk a sikerét és aggódunk a bukása miatt. Sajnos látjuk benne a csalafintaságot is.

A dolgok ugyanakkor ma oly gyorsan alakulnak, a rossz és még rosszabb hírek, közlések olyan sebesen áramlanak, az ártáblák számai ugrásszerűen növekednek, s ami még lényegesebb, hogy az emberek megdöbbenése annyira hevesen tör fel, a tanácstalanság is terjed, hogy kénytelenek vagyunk közelebbről megvizsgálni ennek az eddig egyetlen bejelentett nagyszabású – mégiscsak hat szakszervezetről van szó – tüntetésnek az összes körülményét. Jellegzetes az, hogy ezt az Érdekegyeztető Tanácsban jelentették be, s majdhogynem ott is határozták el. Vagyis ott, ahol a konfliktusokat csillapítani kéne és meg kellene egyezni a kölcsönös érdekek alapján. Fura egy hely ez az Érdekegyeztető Tanács. Most például sztrájkot szerveznek benne.

Az úgynevezett baloldal követelte, amikor még nem maga volt kormányon. Ezzel is igyekeztek tompítani az úgynevezett jobboldal – szerintük – túlhatalmát. Feleslegesen, mert az a jobboldal nem is akart rendet vágni, és nem is volt semmiféle hatalma. A testületnek három résztvevője van, három oldala. A munkavállalókat a szakszervezeti tömörülések képviselik, a tőkét a munkaadók, és a kormányt a kormány. Ez így nagyon egyszerűnek látszik és módfelett tisztának, de nem az. A munkavállalók nagy része nem szakszervezeti tag, és semmilyen szervezett védelemben nem részesül, a nagy cégek úgy babrálnak ki velük, ahogy akarnak, sok helyütt meg sem engedik a szakszervezet-alakítást, ha pedig igen, akkor csak a vállalat iránti mameluk vezetéssel. Korábban az MSZOSZ vezetői, a legnagyobb és a legvagyonosabb szakszervezet vezetői bent ültek a szocialista párt soraiban, nyíltan együttműködtek a kormányukkal, a legbaloldalibb alakok kerültek ki közülük. Sokan ezek közül ma a legliberálisabbak. Az MSZOSZ évekig harcot folytatott azért, hogy szakszervezetként ismerje el a közvélemény. A kormányellenes kijelentésekre ma is ennek a szakszervezetnek van a legnagyobb szüksége. Az MSZOSZ most csatlakozott a demonstrációhoz. Nem kezdeményezte, hanem csatlakozott hozzá. Nagylelkűen. A vezetői ott fognak állni a Fehér Ház előtt és felkiabálnak elvtársaiknak: „munkát, kenyeret!”

De a többivel sincs minden rendben, mert a szakszervezeti lét nem a tagdíjfizetésen alapszik, a vezetői státusokhoz a kormány és a vállalat – a tőke – hozzájárulására is szükség van. Fizetés kell, iroda kell, kocsi kell, sok az összefonódás. Szegény szakszervezeti embernek hol az államérdeket, hol a vállalati hatékonyságot dörgölik az orra alá. Ha túlságosan sokat követel a dolgozójának, abból elbocsátások lehetnek. Ezt a dolgozónak meg kell értenie. Megérti, mert fél maga is. Rálegyint az egészre és undorodik egy kicsit. Keresi a kikapukat, de egyre nehezebben találja őket. Most a megszorítások hírére azon töri a fejét, hogyan s mit vonjon el magától, hogyan vészelve át a nehéz időket. Nem gondol tüntetésre, különösen nyáron nem, s különösen nem a Fehér Ház előtt, jól megfigyelhető és jól fényképezhető helyen. Bocsássák el előbb a másikat. Úgyhogy a szakszervezeti vezetők jószerivel maguk lesznek.

Hacsak a tőkeoldal, amit kissé álszent módon munkáltatói oldalnak neveznek, holott legalább annyira munkaelhárító és megszüntető, mint amennyire munkáltató – nem ad egy kis erősítést a tüntetéshez. Mondjuk napidíj formájában. Vagy sárga-kék sálak kiosztásával. Neki is érdeke egy jól megrendezett látszattüntetés. Nevezzük egyszerűen Kihúzott Méregfog Tüntetésnek (továbbiakban: KMT). Mert a munkaadói oldal, amelynek papíron sokkal többoldalúnak, belső

ellentétekkel viaskodónak kellene lennie s valójában az is, csak teljes nemzetközi hatalmával eltakarja ezeket az ellentéteket, ott, az asztalnál sokkal egységesebb, mint a másik kettő. A tőkések közt kis- és nagytőkések vannak és ma nincs élesebb ellentét, mint a kicsik és a nagyok között. A nagyok megeszik a kicsiket. A munkavállalók között ez még nem divat. Az egymással ellentétes érdekű tagok, a kisvállalkozók és a nagyvállalkozók, pontosabban a kisvállalkozók képviselői és a nagyvállalkozók képviselői között, a magyarok és a külföldiek között, a bevallottan külföldiek és a magyarnak álcázottak között van egy egyezség: mindannyian a versenyszféra mezét hordják.

Mint tudjuk, a verseny, a piaci verseny a piacgazdaság legfontosabb tartozéka. Azt mondják, hogy az egész rendszerváltás is azért jött létre, hogy verseny legyen. Végre. A magyar nép már alig várta, hogy a piaci versenyzők a piaci verseny nevében kirabolják. Ezért versenynek lennie kell, s hogy lehessen – ez a bődületesen nagy euro-Talmud-csavar –, a versenyoldalnak egységesen kell fellépnie a „von Haus aus” versenyellenes munkavállalókkal és a lomha állammal szemben.

A munkaadói oldal, a nagytőke ezért aztán semmiképpen nem engedhet meg bérnövekedést, régebbi szóval bérfellesztést, nem azért, mert az a hasznát csökkentené, hanem mert az a nemzeti érdek ellen hatna. A nemzetnek most az az érdeke, hogy hatékony legyen a nemzetközi versenyben, olcsón termeljen és drágán adjon el – kivétel a haza, azt lehet olcsón is –, a nemzet érdeke a helytállás a nemzetközi versenyben, a globális helytállás, a kihívások legyűrése. A kihívásokat pedig csak egységben, vállvetve lehet legyőzni, a munkaadói oldal ezért félreteszi belső ellentéteit, amelyek abból adódnak, hogy a bankárnak több a pénze, mint a reálgazdaság iparos tőkésekének és a reálgazdaság iparos tőkése dolgozik, míg nem a bankár csak számol. Utálják egymást, gyomorból.

A versenyoldalt számos belső egyenetlenség is barázdálja. Ott van benne a legnagyobb tőkéjével a bankár, akinek fegyvergyártól földig mindene van, ott van benne a másik bankár, aki megúsza a maga százötvenmilliárdos sikítását, és ott van a harmadik is, aki se nem bankár, se nem ipari tőkések, se nem földbirtokos, de elképesztő karriert futott be, és senki nem tudja, mi lehet még belőle. Az a baj, hogy hirtelen felfutása elbizonytalanította a karrierépítőket. Eddig voltak KISZ-karrierépítők, voltak benőszülők, volt aki mindkét technikát alkalmazta, volt aki megélt a származásából, a köcsögségéből, volt aki sokat tudott és abból pénzelt, de ez a felívelés nemcsak csodálatba, hanem kétségbe is ejtette a tábor: most akkor hogyan kell csinálni?

A munkaadói oldal részben e miatt a hirtelen feltörés miatt elvesztette a hitét a kormányoldalban. A kormányban eddig hasonszórú tőkések, lényegében egynemű életpályák ültek és a tőkés oldal érezte, hogy szükség van rá. A kormánnyal lehetett is, kellett is üzletelni, éppen a jobb együttműködés érdekében néha oda lehetett mondogatni, követelőzni is lehetett, de most nagy a tanácstalanság. Mit kell tenni? Valóban ki kell települni? A reformprogram részben sivatagosítási program, de hát egy elsivatagosodott országban milyen üzletet lehet fenntartani? Nem fogja ez a kormány éppen rájuk kenni az összeomlást, ha bekövetkezik? Kitelik tőle. Ők csak ismerik.

Végül a kormány hirtelen félni kezdett. Félt már magától, a saját tehetetlenségétől, a körülmények hatalmától, az ellenséges külvilágtól, a megszegyenüléstől és legfőképpen attól, hogy halvány fogalma sincs, mit kell tennie. Mit kellene tennie, mert természetesen nem tesz semmit. Senki nem tesz semmit. A kormányfő beszél, egyik nap mond valamit, másnap visszaszívja, harmadnap új nótára gyűjt. A kormánytisztviselők az elbocsátástól félnek, egymást módszerolgtatják befelé, a magasabb sarzsok bőszülten lopnak, minden fillér számít. Munka

sehol nem folyik. Nagy büntetés az Érdekegyeztető Tanács tárgyalásain részt venni. Soha semmilyen eligazítást a tanácskozó ember nem kap, megjön a kormányfő, elkezd dumálni és az emberek összenéznek. Még egy ilyen-olyan elszólás, ellentmondás, és valakiből kibuggyan: orvost, mentőt! De akkor már orvos sem lesz. Megoldás volna sok ember számára az SZDSZ-be való belépés, de zárlat van. Hogy miért, azt sem tudja senki.

Ebben az időben tüzték ki a demonstrációt július 8-ára. A futball-világbajnokságon a harmadik helyért játszanak, másnap lesz a döntő. A szerénynél szerényebb nyaralások elkezdődtek, akinek a gyereke nem fért bele egyetlen napközis táborba se, az kiviszi a nagymamához, vagy behívja a nagymamát, mint Kádár a szovjet csapatokat. Ez nem a tüntetések szezonja. S különben is azok, akiket majd legjobban sújt a sok megszorítás, a roncs társadalom – Bogár László pompás találatával szólva –, vagyis a legelesettebbek, a lakótelepek népe, a munka nélkül tengődők, a kisnyugdíjasok, akiket megejtett az ígéretek csillogása, a plazák népe, az ödöngők még nem fizettek, még egyszer sem volt alkalmuk komoran rádöbbenni arra, hogy milyen rútul be lettek csapva, egyszóval a roncs társadalom még csak fenyegetve van, de érintve nincs, és ezért bizonyosan nem fog tüntetni. De van a kormány számára más, még inkább megnyugtató ténykörülmény is: ez a magyar roncs társadalom soha nem fog tüntetni. Ha nem volna csontritkulása, ennek fát lehetne vágni a hátán, így azonban veszélyes, mert bordácskái nem bírják. Ez a roncs társadalom már egyszerűen nem is tudja, mi az érdek, az érdeke, fogalma sincs a társadalmi harcról és a tüntetésről, és tűr az utolsó falatig. Amellett boldog, hogy valakik tüntetnek az érdekében. – Kik, anyukám? – A szakszervezetek, mondom neked, az összes... – Ez nagyon szép tőlük, anyukám. Nincs még egy kis saft? – Saft? Most nincs, de ha ízlett, máskor is így csinálom, sok safttal. – És este látják, amint a szakszervezeti vezetők egymás után emelkednek szólásra a Fehér Ház előtt, és a kormányt szidják. Nyilvánvalóan részvét ébred bennük a szidalmazott kormány iránt. Gyurcsány kiáll az egyik ablakba és sír. – Azért ez már egy kicsit sok, ezek nem tudják, hol a határ, biztosan a Fidesz hergelte fel őket.

Nos, ez a KMT célja. Alaposan kidolgozott forgatókönyv szerint történik minden. A tüntetés a számítások szerint a kormányra kedvező, a szakszervezetekre nézve kedvezőtlen hatást ér el, de ezt ők vállalták. A szakszervezeti vezetők mégis hivatkozhatnak rá tagtoborzáskor, avagy a szakszervezeti újráválasztások idején, mert hősieken megrendezték. De mindenkinek tudnia kell, hogy nem ők rendezték. Ez az Érdekegyeztető Tanács közös tüntetése. A Nagy KMT. Mivel kormánypárti rendezvény, jókora nyilvánosságot kap, és a sajtó kipipálja: a szakszervezeti ellenállás megtörtént. Az ATV-ben Cion Bölcsei – Mészáros, Avar, Bolgár és a kis Dési – óva intik a hétfői Sajtóklubban Gyurcsányt, hogy vegye komolyan a szakszervezeti tiltakozást, és egyeztesse az érdeket, mert baj lesz.

A tüntetést hátulról a Fidesz biztosítja. Eleve kijelentették, hogy csak erkölcsileg támogatják, mert az ő harci módszerük a parlamenti beolvasás. Utcára nem mennek. Ez az imént felsorolt nyárok miatt részben érthető. Különben is, Orbán odakint van a VB-döntőn. Ebben az évszakban senkinek sincs komoly mozgósítható tömege. Most még a MIÉP-nek sincs. Ősszel azonban és a nyár végén, augusztus 20-án feltétlenül utcára kell menni, mert a végső magyar romlást, az elsivatagosodást és a kéregetés korszakának beálltát a kormány eltakarításával kell megelőzni. A legnagyobb baj az, ha a társadalmat és a felelősséget érző vezetőket, mindegy, melyik oldalon felkészületlenül, váratlanul éri az összeomlás. Márpedig az összeomlás, egyszerűen a vezetésképtelenség miatt is, bármikor bekövetkezhet. Ezek mindenre képesek, önbetörésre és önrahlásra is. Akárkit feláldoznak, eldobnak, még akár Gyurcsányt is, csak hogy a banda megmeneküljön, és a zsákmányt ne kelljen visszaadni.